

ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)
ФІЛІЯ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»

пров. Медичний, 4, м. Черкаси, 18009, тел. (0472) 37-03-75
e-mail: tsentralnyi.lo@e-forest.gov.ua, ЄДРПОУ 45625546

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Філії «Центральний лісовий офіс»

ДП «Ліси України»

Володимир КАСЮХНИЧ

« _____ » _____ 2025 р.

Звіт

за результатами післяпроектного моніторингу впливу на довкілля
(2025 звітний рік)

планованої діяльності:

«Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок
головного користування. Рубки головного користування -
площа 136,5 га щорічно. Гайсинський район, Вінницька область»

Філія «Центральний лісовий офіс» Державного спеціалізованого
господарського підприємства «Ліси України»
(раніше ДП «Гайсинське лісове господарство»)

у відповідності до Висновку з оцінки впливу на довкілля від 11 травня 2022 року
№ 21/01-2021798203/1 (реєстраційний номер справи про оцінку впливу на
довкілля планованої діяльності 2021798203)

м. Гайсин 2025

РЕФЕРАТ

Проведення післяпроектного моніторингу відповідно до Висновку з оцінки впливу на довкілля № 21/01-2021798203/1 від 11 травня 2022 року планованої діяльності: ДП «Гайсинське лісове господарство» «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування. Рубки головного користування – площа 136,5 га щорічно. Гайсинський район, Вінницька область», а нині діюче Гайсинське надлісництво Філії «Центральний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», реєстраційний номер справи (№2021798203) - здійснювалося безпосередньо на місці провадження планованої діяльності.

Післяпроектний моніторинг передбачав дослідження: впливу планованої діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі; дослідження наявності природних оселищ (біотопів) Бернської Конвенції (додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції) та рідкісних і зникаючих видів флори та фауни (видів Червоної книги України та Резолюції 6 Бернської конвенції) разом з квартално-видільним переліком; проведення роботи та надання інформації з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів згідно з вимогами «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів».

Мета дослідження: провести післяпроектний моніторинг впливу на довкілля планованої діяльності Гайсинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування. Рубки головного користування – площа 136,5 га щорічно. Гайсинський район, Вінницька область».

Завдання дослідження:

- з'ясувати вплив планованої діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі;
- провести дослідження на наявність природних оселищ (біотопів) Бернської Конвенції (додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції) та рідкісних і

зникаючих видів флори та фауни (видів Червоної книги України та Резолюції 6 Бернської конвенції) разом з квартално-видільним переліком;

- провести ідентифікацію належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до вимог «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів».

Об'єкт дослідження: вплив планованої діяльності ДП «Гайсинське лісове господарство» від проведення рубок головного користування на раритетну флору і фауну, рослинні угруповання, види та оселища об'єктів Смарагдової мережі.

Предмет дослідження: рослинні угруповання, природні оселища, рідкісні та зникаючі види тварин і рослин, занесені до Червоної книги України та види і оселища, що підлягають охороні в об'єктах Смарагдової мережі *Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (UA0000333)*.

Методи дослідження: аналіз лісотаксаційних та планово-картографічних баз даних щодо об'єктів Смарагдової мережі, польові рекогносцирувальні обстеження території планованої діяльності за Висновком ОВД (№ 21/01-2021798203/1) ДП «Гайсинське лісове господарство» (нині діюче Гайсинське надлісництво Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»), опитування працівників підприємства; опрацювання звітних матеріалів.

ЗМІСТ

Реферат.....	2
Вступ.....	6
1. Характеристика планованої діяльності Гайсинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше ДП «Гайсинське лісове господарство»).....	7
2. Методика проведення післяпроектного моніторингу	10
3. Результати моніторингу провадження планованої діяльності...	15
3.1. Дослідження щодо впливу планованої діяльності на природні оселища об'єктів Смарагдової мережі.....	15
3.2. Дослідження щодо впливу планованої діяльності на популяції раритетних видів флори та фауни, що занесені до Червоної книги України, наведення їх квартално-видільного переліку на місці провадження планованої діяльності.....	38
3.3. Моніторингові дослідження щодо впливу на види флори і фауни у межах ділянок проведення планованої діяльності.....	38
3.4. Приналежність лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів.....	39
3.5. Дослідження стану лісовідновлення на лісосіках у межах надлісництва від проведення рубок головного користування.....	41
4. Заходи і дії із запобігання, уникнення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля	43
5. Дослідження стану ґрунтів та активізації ерозійних процесів, а також дослідження стану водних об'єктів від провадження планованої діяльності	45
Висновок.....	46
Список використаних джерел.....	49

ВСТУП

За Висновком з оцінки впливу на довкілля від 11 травня 2022 року № 21/01-2021798203/1, виконання плану післяпроектного моніторингу щодо спеціального використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування на площі - 136,5 га щорічно ДП «Гайсинське лісове господарство», що діє в межах Гайсинського району Вінницької області, а нині діючого підприємства Гайсинське надлісництво Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» - проведено спостереження та дослідження щодо впливу планованої діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі *Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (UA0000333)*; ідентифікацію місць зростання та перебування видів тварин і рослин занесених до Червоної книги України з наведенням їх квартално-видільного переліку; обстеження території відповідно ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів згідно з вимогами «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів».

Моніторингові дослідження здійснювалися відповідно до системи показників-індикаторів, визначених у звіті з оцінки впливу на довкілля, з урахуванням вимог чинного законодавства України, нормативно-правових актів та методичних документів у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Збір, обробка та аналіз отриманих даних спрямовані на проведення комплексної оцінки екологічного стану лісових територій, визначення динаміки та просторових особливостей його змін, а також своєчасне виявлення потенційних ризиків для сталого функціонування лісових екосистем, розробку і реалізацію заходів обґрунтованих управлінських рішень у сфері природоохоронної діяльності.

1. Характеристика планованої діяльності Гайсинське надлісництво Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше ДП «Гайсинське лісове господарство»)

У порядку чергової реорганізації (відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 року № 1777-р «Про схвалення Державної стратегії управління лісами України до 2035 року» та Постанови Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2023 року № 112 «Про затвердження Порядку здійснення лісовпорядкування») ДП «Гайсинське лісове господарство» знаходиться у підпорядкуванні Гайсинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» (далі по тексту – Гайсинське надлісництво Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України») (Додаток А), з провадженням господарської діяльності - рубки головного користування на площі 136,5 га, в межах Гайсинського району Вінницької області.

Гайсинське надлісництво Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше – ДП «Гайсинське лісове господарство») розташоване в східній частині Вінницької області на території Гайсинського адміністративного району.

Адміністративно-організаційна структура (відповідно до Висновку з оцінки впливу на довкілля № 21/01-2021798203/1 від 11 травня 2022 року ДП «Гайсинський лісгосп») утворена 6-ма лісництвами загальною площею 19031,0 га (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1.

Адміністративно-організаційна структура Гайсинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (раніше – ДП «Гайсинське лісове господарство»)

Найменування лісництв, місцезнаходження контор	Адміністративні райони	Площа, га
Ситківецьке; кв.40, вид.10	Гайсинський	3139,0
Гайсинське; кв.58, вид.20		4517,0
Басаличівське; кв.49, вид.12		4534,0
Ладизинське; кв.17, вид.20		2437,0
Соболівське; кв.8, вид.11		1461,0
Губницьке; кв.17, вид.3		2943,0
Всього по лісгоспу:		19031,0

Відповідно до Висновку ОВД (№ 21/01-2021798203/1 від 11 травня 2022 року) щорічний обсяг рубок головного користування запроектовано 35,03 тис. м³ на площі 136,5 га, в тому числі експлуатаційні ліси – 28,91 тис. м³ на площі 112,3 га, рекреаційно-оздоровчі ліси – 2,39 тис. м³ на площі 9,7 га, захисні ліси – 3,73 тис. м³ на площі 14,5 га.

Розрахункова лісосіка та експлуатаційний фонд по підприємству наведено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2.

**Розрахункова лісосіка та експлуатаційний фонд по підприємству від проведення рубок головного користування – суцільнолісосічних
(раніше - ДП «Гайсинське лісове господарство»)**

Категорія лісів	Господарська секція	Експл. фонд, га	Експл. фонд, тис.м ³	Лісосіка, га	Стовбурний	Ліквідний	Ділова деревина
Рекреаційні ліси	Хвойні всього	23,1	5,96	1,4	0,36	0,33	0,20
	Твердолистяні всього	163,5	44,49	8,3	2,26	2,06	1,00
	Разом	186,7	50,45	9,7	2,62	2,39	1,20
Захисні ліси	Хвойні всього	39,6	10,91	2,2	0,57	0,52	0,31
	Твердолистяні всього	172,5	51,03	12,3	3,57	3,21	1,63
	Разом	215,2	62,86	14,5	4,14	3,73	1,94
Експлуатаційні ліси	Хвойні всього	72,3	18,79	5,5	1,45	1,32	0,87
	Твердолистяні всього	1308,3	381,35	106,8	31,28	27,59	14,64
	Разом	1385,1	401,18	112,3	32,73	28,91	15,51
Всього по підприємству	Хвойні всього	135,1	35,66	9,1	2,38	2,17	1,38
	Твердолистяні всього	1644,3	476,87	127,4	37,11	32,86	17,27
	Разом	1787,0	514,49	136,5	39,49	35,03	18,65

Проведення планованої діяльності, а саме рубок головного користування, відповідно до встановленої технологічної схеми підготовчих робіт реалізовано з дотриманням чинних нормативних вимог та у «Порядку спеціального використання лісових ресурсів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 року №76; «Правил рубок головного користування» затверджених наказом Державного комітету лісового господарства України 23.12.2009 року № 364.

Станом на 2023 рік рубки головного користування завершено, зокрема на ділянках площею 118,8 га проведено рубки головного користування, на площі 512,4 га проведено вибіркові санітарні рубки, прохідні рубки - на ділянках площею 216 га, рубки проріджування - на площі 123,8 га, рубки очищення 83,7 га, та освітлення на площі 271,7 га, а також інші категорії рубок на площі 4,4 га.

Плановану діяльність згідно Висновку з оцінки впливу на довкілля від 11.05.2022 р. № 21/01-2021798203/1 Гайсинського надлісництва Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування. Рубки головного користування – площа 136,5 га щорічно. Гайсинський район, Вінницька область» (реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності 2021798203) завершено у 2023 році.

Рубки головного користування запроектовано та проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду, стану насаджень і схеми існуючої дорожньої мережі з дотриманням рекомендацій лісовпорядкування.

Вибіркові санітарні рубки проведено у відповідності до Постанови № 555 від 1995 р., ред. 2020 р. «Про затвердження Санітарних правил в лісах України» та «Правил поліпшення якісного складу лісів» від 12 травня 2007 р. № 724, а також актів лісопатологічних та санітарних обстежень.

Моніторингові дослідження на ділянках із завершеною планованою лісогосподарською діяльністю проводяться у порядку, визначеному чинним законодавством України та умовами висновку з оцінки впливу на довкілля від 11.05.2022 р. № 21/01-2021798203/1.

2. Методика проведення післяпроектного моніторингу

За результатами оцінки впливу на довкілля планової діяльності Гайсинське надлісництво Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» із спеціального використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування на площі 136,5 га, в межах Гайсинського району Вінницької області та отриманим Висновком (№ 21/01-2021798203/1 від 11 травня 2022 року) передбачено щорічне проведення післяпроектного моніторингу. План проведення післяпроектного моніторингу подано у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

План проведення післяпроектного моніторингу на виконання Висновку з оцінки впливу на довкілля від 11.05.2022 р. № 21/01-2021798203/1 планованої діяльності ДП «Гайсинське лісове господарство»

№	Предмет дослідження	Періодичність здійснення	Умови звітності
1.	Інформація щодо дослідження в об'єктах Смарагдової мережі	Одноразово	До початку провадження планованої діяльності
2.	Комплекс заходів для усунення негативних впливів на водні ресурси від проведення рубок на ділянках, що безпосередньо здійснюють вплив на гідрологічний режим водних об'єктів	Одноразово	До початку провадження планованої діяльності
3.	Дослідження стану ґрунтів та активізації ерозійних процесів, а також дослідження стану водних об'єктів від провадження планованої діяльності	Один раз на рік, після завершення рубок на оцінених ділянках	Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу) подаються щорічно протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції, а також забезпечується опублікування результатів на власному вебсайті (в разі наявності) або вебсайтах органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності. Післяпроектний моніторинг здійснюється протягом провадження планованої

№	Предмет дослідження	Періодичність здійснення	Умови звітності
			діяльності та п'яти років після закінчення планованої діяльності
4.	Інформація щодо проведення лісовідновлення на лісосіках рубок головного користування	Один раз на рік	Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу) подаються щорічно протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції, а також забезпечується опублікування результатів на власному вебсайті (в разі наявності) або вебсайтах органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності. Післяпроектний моніторинг здійснюється протягом провадження планованої діяльності та п'яти років після закінчення планованої діяльності
5.	Дослідження впливу планованої діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі	Один раз на рік	Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу) подаються щорічно протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції, а також забезпечується опублікування результатів на власному вебсайті (в разі наявності) або вебсайтах органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності. Післяпроектний моніторинг здійснюється протягом провадження планованої діяльності та п'яти років після закінчення планованої діяльності
6.	Дослідження на наявність природних оселищ (біотопів) Бернської Конвенції (додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської	Перед початком здійснення рубок головного користування	Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу) подаються щорічно протягом

№	Предмет дослідження	Періодичність здійснення	Умови звітності
	Конвенції) та рідкісних і зникаючих видів флори та фауни (видів Червоної книги України та Резолюції 6 Бернської конвенції) разом з квартално-видільним переліком		наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції, а також забезпечується опублікування результатів на власному вебсайті (в разі наявності) або вебсайтах органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності. Післяпроектний моніторинг здійснюється протягом провадження планованої діяльності та п'яти років після закінчення планованої діяльності
7.	Надавати перелік кварталів та видів, де згідно умов висновку заборонено здійснювати плановану діяльність	Перед початком здійснення рубок головного користування	Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу) подаються щорічно протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції, а також забезпечується опублікування результатів на власному вебсайті (в разі наявності) або вебсайтах органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності. Післяпроектний моніторинг здійснюється протягом провадження планованої діяльності та п'яти років після закінчення планованої діяльності
8.	Здійснення обліку заготовленої деревини та лісопродукції (надавати інформацію про здійснення заходів державного нагляду (контролю) в сфері охорони навколишнього природного середовища	Один раз на рік	Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу) подаються щорічно протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції, а також забезпечується опублікування результатів на власному вебсайті (в разі наявності) або вебсайтах

№	Предмет дослідження	Періодичність здійснення	Умови звітності
			органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності. Післяпроектний моніторинг здійснюється протягом провадження планованої діяльності та п'яти років після закінчення планованої діяльності
9.	Проведення роботи та надання інформації з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до вимог «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів»	Один раз на рік	Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу) подаються щорічно протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції, а також забезпечується опублікування результатів на власному вебсайті (в разі наявності) або вебсайтах органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності. Післяпроектний моніторинг здійснюється протягом провадження планованої діяльності та п'яти років після закінчення планованої діяльності

Моніторинг оселищ, що потребують охорони в межах об'єкту Смарагдової мережі - *Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (UA0000333)*, проведено шляхом поетапного аналізу даних, які відображають природоохоронні характеристики об'єкту із подальшим співставленням отриманих даних з лісотаксаційними матеріалами лісокористувача.

Дослідження природних оселищ, уточнення їх фактичного стану, верифікацію просторових меж, оцінку рівня збереженості та виявлення можливих проявів антропогенного впливу або деградаційних процесів здійснювали шляхом натурного рекогносцирувального обстеження території проведення планованої діяльності.

Оселища об'єкту Смарагдової мережі, праліси, квазіпраліси і старовікові ліси -

ідентифікували шляхом камерального аналізу лісотаксаційних матеріалів із рекогносцирувальними польовими обстеженнями із виконанням повторних уточнюючих обстежень протягом вегетаційного періоду.

Моніторинг рідкісних видів здійснювали шляхом обстеження територій провадження планованої діяльності, під час яких проводили ідентифікацію рідкісних видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України та додатків Резолюції 6 Бернської конвенції, а також природних оселищ (біотопів), включених до Резолюції 4 Бернської конвенції. Основний період виявлення місцезростань рідкісних видів рослин припадає на період їх активної вегетації, який одночасно збігається з періодом найбільшої життєвої активності рідкісних видів безхребетних тварин.

Проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів здійснювали за «Методикою визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів».

За результатами проведених обстежень територій із залученням профільних експертів та інженерно-технічних фахівців підприємством забезпечено розроблення та реалізацію комплексу природоохоронних заходів, спрямованих на запобігання та мінімізацію потенційного негативного впливу лісогосподарської діяльності на рідкісні види флори і фауни та цінні природні оселища.

Облік заготовленої деревини та лісопродукції не надається, оскільки планована діяльність завершена і, відповідно, рубки згідно Висновку з оцінки впливу на довкілля № 21/01-2021798203/1 від 11 травня 2022 року не проводились.

3. Результати моніторингу провадження планованої діяльності

3.1. Дослідження щодо впливу планованої діяльності на природні оселища об'єктів Смарагдової мережі

Територія планованої діяльності Гайсинського надлісництва (раніше - ДП «Гайсинське лісове господарство») частково включає територію об'єкту Смарагдової мережі *Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (UA0000333)*. До об'єкту входять частини лісового фонду Басаличівського лісництва (895 га), Ладижинського лісництва (277 га), Губницького лісництва (370 га). Загальна площа лісових масивів, які входять до об'єкту Смарагдової мережі становить 1542 га.

У межах лісового фонду ідентифіковано 2 типи оселищ: G1.1. Прирічкові та галерейні ліси із домінуванням *Alnus, Betula, Populus* чи *Salix* (рослинні угруповання *Salicetea purpureae, Salicion albae*) (Басаличівське л-во, кв. 53, вид. 10; кв. 108, вид. 6; кв. 110, вид. 6) та G1.A1. Мезо- та евтрофні *Quercus, Carpinus, Fraxinus, Acer, Tilia, Ulmus* та споріднені ліси (рослинні угруповання *Carpinion betuli*) (Гайсинське л-во кв.70 вид.6; кв.71 вид.14; Ситківецьке л-во, кв. 52 вид. 2; кв.52 вид.3; Ладижинське л-во, кв. 34 вид.1; кв.34, вид. 2). Зазначені ділянки локалізовані поза межами планованої діяльності.

Детальну характеристику оселищ ідентифікованих на ділянках планованої діяльності подано у таблиці 3.1.1.

Таблиця 3.1.1.

Природні оселища ідентифіковані на ділянках Гайсинського надлісництва (раніше - ДП «Гайсинське лісове господарство»)

Типи (підтипи) середовищ існування,	Характеристика	UkrBiotop	Зелена книга України	Додаток I Оселищної Директиви ЄС
1	2	3	4	5
G Ліси та інші заліснені землі				
G1 Широколистяні листопадні ліси				
G1.1 - прирічкові та галерейні ліси із домінуванням <i>Alnus, Betula, Populus</i> чи <i>Salix</i>				
G1.11 Прирічкові вербові ліси	Угруповання сформовані видами дерев, які здатні витримувати часте і тривале затоплювання поверхневими або ґрунтовими водами. Одним з основних факторів їх	G:1.111 Довгозаплавні вербняки з <i>Salix alba</i> ; G:1.112	-	91E0 Заплавні ліси з <i>Alnus glutinosa</i> та <i>Fraxinus excelsior</i>

	розвитку є значне щорічне відкладення седименту, яке відбувається внаслідок весняних повеней. Біотопи формуються на важких, багатих на поживні речовини, глибокосуглинистих мулуватоболотних або супіщаних дерново глейових ґрунтах, переважно по берегах великих рівнинних річок, у заплавах.	Короткозаплавні вербняки з <i>Salix alba</i> ; G:1.1123 Осокорник и з <i>Populus alba</i> , <i>Populus nigra</i> .		(<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
--	--	---	--	--

G1 Широколистяні листопадні ліси

G1.A Мезо- та евтрофні *Quercus*, *Carpinus*, *Fraxinus*, *Acer*, *Tilia*, *Ulmus* та споріднені ліси

G1.A1 Дубово-ясеневограбові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах	Атлантичні, середньоевропейські та східноєвропейські ліси з домінуванням <i>Quercus robur</i> або <i>Quercus petraea</i> , на евтрофних або мезотрофних ґрунтах, із зазвичай рясним і багатовидовим трав'яним та чагарниковим ярусом. Часто присутній <i>Carpinus betulus</i> . Вони утворюються за умови надто сухого клімату або на ґрунтах, надто вологих або надто сухих для бука або внаслідок лісового менеджменту, сприятливого для дуба	G:1.212 Широколістяно-дубові ліси Західного Поділля, G:1.215 Субконтинентальні грабово-дубові ліси.	18. Угрупування буково–звичайнодубових лісів (<i>Fageto (sylvaticae)–Querceta (roboris)</i>); 19. Угрупування звичайнодубових лісів (<i>Querceta roboris</i>) з домінуванням плюща звичайного (<i>Hedera helix</i>); 20. Угрупування звичайнодубових лісів (<i>Querceta roboris</i>) з домінуванням у травостой осоки кореневищної (<i>Carex rhizina</i>); 32. Угрупування скельнодубових лісів (<i>Querceta petraeae</i>) з домінуванням у травостой перлівки одноквіткової (<i>Melica uniflora</i>); 37. Угрупування ялицево–скельнодубових лісів (<i>Abieto (albae)–Querceta (petraeae)</i>); частково: 21. Угрупування звичайнодубових лісів (<i>Querceta roboris</i>) з	G1.A161 = 9170 Дубовограбові ліси Galio-Carpinetum G1.A1B, G1.A166, G1.A167 = 91G0 Паннонські ліси з <i>Quercus petraea</i> і <i>Carpinus betulus</i>
--	---	---	--	---

домінуванням у травостой скополії карніолійської (*Scopolia carniolica*); 22. Угрупування звичайнодубових лісів (*Querceta roboris*) з домінуванням у травостой цибулі ведмежої (*Allium ursinum*); 23. Угрупування звичайнодубових лісів дєренових (*Querceta (roboris) cornosa (maris)*) та польово-кленово-звичайнодубових лісів дєренових (*Acereto (campestris)-Querceta (roboris) cornosa (maris)*); 24. Угрупування звичайнодубових лісів кров'яносвидинових (*Querceta (roboris) swidosa (sanguineae)*) з домінуванням у травостой осоки парвської (*Carex brevicollis*); 26. Угрупування скельнодубово-звичайнодубових лісів (*Querceto (petraeae)-Querceta (roboris)*); 27. Угрупування ялицево-звичайнодубових лісів (*Abieto (albae)-Querceta (roboris)*); 33. Угрупування скельнодубових лісів дєренових (*Querceta (petraeae) cornosa*

			(<i>maris</i>)); 36. Угрупування сріблястолипово–скельнодубових лісів (<i>Tilieta argenteae</i>)– <i>Querceta (petraeae)</i>).	
--	--	--	---	--

За результатами моніторингових досліджень встановлено відповідність оселища **G1.11 – прирічкові вербові ліси** Додатку I Оселищної директиви ЄС – 91E0 та оселищам згідно класифікації UkrBiotop: G:1.111 – довгозаплавні вербняки з *Salix alba*; G:1.112 – короткозаплавні вербняки з *Salix alba*; G:1.1123 – осокорники з *Populus alba*, *Populus nigra*. Аналогів природного оселища серед угруповання Зеленої книги України - відсутні.

У складі вищої судинної рослинності прирічкових вербових лісів домінують: *Acer negundo*, *Calystegia sepium*, *Echinocystis lobata*, *Galium aparine*, *Glechoma hederacea*, *Humulus lupulus*, *Phalaroides arundinacea*, *Populus alba*, *Populus nigra*, *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Symphytum officinale*, *Urtica dioica*.

Присутність рідкісних та зникаючих видів які віднесено до Червоної книги України – *Epipactis albensis*, *E. helleborine*, *Listera ovata*; з Резолюції 6 Бернської конвенції, а також додатків II, IV Оселищної Директиви – не виявлено.

За результатами моніторингових обстежень встановлено, збережено типовий для оселища видовий склад деревного ярусу та підліску, а також характерну просторову структуру насаджень. Ознак деградації ґрунтового покриву чи порушення гідрологічного режиму не зафіксовано.

Загальний стан оселища відповідає доброму рівню збереженості, а вплив планованої діяльності оцінюється як відсутній.

Оселища G1.A1 – дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (UkrBiotop: G:1.212 – широколистяно-дубові ліси Західного Поділля; G:1.215 – субконтинентальні грабово-дубові ліси; відповідники Додатку I Оселищної директиви ЄС – 9170 (*Galio-Carpinetum*), 91G0 – паннонські ліси з *Quercus petraea* і *Carpinus betulus*; угруповання, частково занесені до Зеленої книги України).

У складі вищої судинної рослинності дубово-ясенево-грабових лісів домінують *Quercus robur*, *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Acer platanooides*, *Acer campestre*, *Tilia cordata*, *Ulmus laevis*, у підліску — *Corylus avellana*, *Euonymus europaeus*, *Sambucus nigra*; у трав'яному ярусі поширені *Galium odoratum*, *Asarum europaeum*, *Stellaria holostea*, *Carex pilosa*, *Aegopodium podagraria* та інші неморальні види.

Види, занесені до Червоної книги України, а також включені до Резолюції 6 Бернська конвенція і додатків II та IV Оселищна директива, на територіях лісових ділянок не виявлені.

Оселища приурочені до свіжих і вологих, багатих на поживні речовини сірих та темно-сірих лісових ґрунтів, сформованих на лесових відкладах, із добре вираженим гумусовим горизонтом.

За результатами обстежень встановлено збереження типової для оселища вертикальної структури насаджень, притаманного видового складу деревного, чагарникового та трав'яного ярусів, а також задовільний стан природного поновлення головних лісоутворювальних порід. Ознак істотної деградації ґрунтового покриву, фрагментації чи трансформації фітоценотичної структури не зафіксовано.

Загальний стан оселища оцінюється як добрий, рівень природності — високий; вплив планованої діяльності за результатами аналізу визначається як відсутній.

За результатами аналізу матеріалів лісовпорядкування (таксаційні описи, плани лісонасаджень) та польових досліджень встановлено, що найбільш розповсюдженими рослинними угрупованнями, які віднесено до Зеленої книги України в межах Гайсинського надлісництва (раніше - ДП «Гайсинське лісове господарство») є: група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових (*Querceta (roboris) corylosa*) та група асоціацій грабово-дубових лісів волосисто-осокових (*Carpineto-Quercetum caricosum (pilosae)*).

Локалізація та синтаксономічний склад угруповань Зеленої книги України представлених на території Гайсинського надлісництва (раніше - ДП «Гайсинське лісове господарство») наведено в табл. 3.1.2.

Рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України представлені на території проведення планованої діяльності

<i>Асоціації</i>	<i>Латинськ а назва</i>	<i>Синтаксономічний склад</i>	<i>Лісництво, квартал, виділ</i>
Група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових	<i>Querceta (roboris) corylosa</i>	<i>Quercetum coryloso-oxalidosum, Q. coryloso-maianthemosum, Q. coryloso-athyriosum, Q. coryloso-convallariosum, Q. coryloso-stellariosum, Q. coryloso-asarosum, Q. coryloso-galeobdolosum, Q. coryloso-caricosum (pilosae), Q. coryloso-asperulosum, Q. coryloso-aegopodiosum, Q. coryloso-caricosum (bre-vicollis), Q. coryloso-lithospermosum</i>	
Група асоціацій грабово-дубових лісів волосисто-осокових	<i>Carpineto-Quercetum caricosum (pilosae)</i>	<i>Carpineto-Quercetum caricosum (pilosae); Carpineto-Quercetum aegopodiosum.</i>	

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових (*Querceta (roboris) corylosa*) представлені типовими ділянками із переважанням у травостой неморальних широкоареальних (*Carex pilosa, Aegopodium podagraria, Convallaria majalis, Stellaria holostea, Asarum europaeum, Dryopteris filix-mas*), звичайних бореальних (*Oxalis acetosella, Maianthemum bifolium*), а також тих, які знаходяться на південній межі ареалу, рідкісних субсередземноморських (*Carex brevicollis, Lithospermum purpureo-caeruleum*) видів.

Синтаксономічний склад: *Quercetum coryloso-oxalidosum, Q. coryloso-maianthemosum, Q. coryloso-athyriosum, Q. coryloso-convallariosum, Q. coryloso-stellariosum, Q. coryloso-asarosum, Q. coryloso-galeobdolosum, Q. coryloso-caricosum (pilosae), Q. coryloso-asperulosum, Q. coryloso-aegopodiosum, Q. coryloso-caricosum (bre-vicollis), Q. coryloso-lithospermosum.*

Група асоціацій грабово-дубових лісів волосисто-осокових представлена переважно старовіковими дубовими деревостанами. Деревостани переважно

двохярусні. Перший ярус утворює *Quercus robur* за участю *Fraxinus excelsior*, *Acer pseudoplatanus*, *Ulmus glabra*. Другий ярус як правило формує *Carpinus betulus* за участю *Tilia cordata*, *Acer platanoides*, *Acer campestre*. Загальна зімкнутість крон деревостану становить 0,9-1,0. Середня висота насаджень у віці 70-110 років становить 22-26 м. Підлісок окремого ярусу не формує. Він представлений окремими екземплярами *Euonymus verrucosa*, *E. europaea*, *Corylus avellana*, *Swida sanguinea*, *Daphne mezereum*. Травостій переважно рідкий (20-30 %). Переважає *Carex pilosa*, *Aegopodium podagraria*. Зустрічаються також *Stellaria holostea*, *Asarum europaeum*, *Galeobdolon luteum*, *Viola reichenbachiana*, *Asperula odorata*, *Convallaria majalis*, *Geum urabnum*, *Pulmonaria obscura*, *Scrophularia nodosa*, *Campanula raunculoides*, *Polygonatum multiflorum*, *Ranunculus cassubis*. Синтаксономічний склад: *Carpineto-Quercetum caricosum (pilosae)*; *Carpineto-Quercetum aegopodiosum*.

Планована діяльність не передбачала до реалізації ділянок, на яких за результатами польових досліджень та аналізу наявних матеріалів ідентифіковано типи природних оселищ, що мають природоохоронне значення, а також оселищ, які за своїми структурними та флористичними характеристиками відповідають або потенційно можуть відповідати типам, наведеним у Додатку 1 Резолюції 4 (1998) Бернська конвенція.

Таким чином, планованої діяльності не призводить до втрати, фрагментації або погіршення стану зазначених природних оселищ.

Отже, вплив планованої діяльності на природні оселища оцінюється як незначний, без погіршення стану оселищ занесених до Зеленої книги України та Додатку I Оселищної директиви ЄС. Загальний стан оселищ відповідає задовільному або доброму рівню збереженості.

Під час моніторингових досліджень, було детально проаналізовано біотопічну структуру природних оселищ об'єкту Смарагдової мережі Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (UA0000333), на основі даних веброзробки UNCG «Типи природних оселищ» та вебзастосунку *Emerald Network* (<https://emerald.eea.europa.eu/>).

Об'єкт Смарагдової мережі *Southern Bug and Snyvoda Valleys in Vinnytsya Region (UA0000333)* має площу 45099,26 га. Під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції в межах об'єкту перебуває 21 тип природних оселищ, а саме: *C1.224, C1.3411, C1.3413, C2.28, C2.34, D2.3, D5.2, E1.11, E1.2, E1.71, E1.9, E2.2, E5.4, F3.247, F9.1, G1.11, G1.51, G1.7, G1.A1, H3.1*. Серед флористичного та фауністичного різноманіття яке знаходиться під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції ідентифікуються 15 видів у тому числі 13 видів фауни, а саме: 6 видів птахів, 1 вид амфібій, 1 вид риб, 2 види ссавців, 2 види безхребетних, 1 вид рептилії та 2 види флори.

Аналіз природних оселищ в межах об'єкту Смарагдової мережі *Southern Bug and Snyvoda Valleys in Vinnytsya Region (UA0000333)* проведений на їх зіставленні з аналогічними типами, описаними в Зеленій книзі України та Національному каталозі біотопів (UkrBiotop), з урахуванням рекомендацій щодо охорони цінних природних середовищ. Результати представлено у таблиці 3.1.3.

У результаті інвентаризації та типологізації природних оселищ об'єкта Смарагдової мережі *Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (UA0000333)*, на дослідженій території виявлено різноманітний комплекс водних, прибережно-водних, болотних, лучних, чагарникових, лісових та псамофітних біотопів, класифікованих за системою EUNIS та таких, що мають відповідники у Додатку I Оселищної директиви ЄС, класифікації UkrBiotop і частково у Зеленій книзі України. Значна частина оселищ характеризується високою репрезентативністю (клас А) та добрим ступенем збереженості (В), що свідчить про їх важливе природоохоронне значення.

Водні оселища типів *C1.224, C1.3411, C1.3413, C2.28 та C2.34* представлені евтрофними непроточними та проточними водоймами, ділянками русел річок і заплавлених водойм із вільноплаваючою, зануреною та прикріпленою рослинністю. Вони формують цінні комплекси гідрофітної рослинності та відповідають оселищам типів 3150 і 3260 Оселищної директиви ЄС, забезпечуючи середовище існування для численних видів водної флори і фауни.

Болотні оселища представлені типами D2.3 та D5.2, які включають евтрофні осокові болота та заболочені заплавні ділянки. Дані біотопи виконують важливу роль у підтриманні гідрологічного режиму, акумуляції органічної речовини та збереженні біорізноманіття вологолюбних видів.

Лучні оселища представлені типами E1.11, E1.2, E1.71, E1.9, E2.2, E3.4 та E5.4, які охоплюють остепнені, мезофітні, вологі та заплавні луки. Вони відіграють ключову роль у стабілізації ґрунтового покриву, підтриманні кормової бази для тварин та формують важливі осередки флористичного різноманіття, частина яких має відповідники у Додатку I Оселищної директиви ЄС (зокрема типи 6210, 6410, 6510).

Чагарникові оселища типів F3.247 та F9.1 представлені ксеротермними чагарниковими угрупованнями на схилах та прирічковими вербово-чагарниковими заростями, які виконують важливу буферну, протиерозійну та ектонну функції і забезпечують середовище існування для багатьох видів птахів та безхребетних.

Лісові оселища типів G1.11, G1.51, G1.7 та G1.A1 представлені заплавними вільшняками і вербняками, а також мішаними широколистяними лісами, частина яких відповідає оселищам 91E0 Оселищної директиви ЄС. Дані ліси відіграють важливу роль у підтриманні екологічної рівноваги, регулюванні водного режиму та збереженні лісового біорізноманіття.

Псамофітні оселища типу НЗ.1 представлені піщаними відкритими ділянками алювіального походження з розрідженою рослинністю, які доповнюють структурну мозаїку ландшафтів та виконують роль оселищ для спеціалізованих псамофітних видів.

Загалом виявлений комплекс оселищ формує цілісну систему природних біотопів річкових долин, що характеризується високим рівнем природності, значною ландшафтною різноманітністю та важливим значенням для збереження біологічного різноманіття об'єкта Смарагдової мережі.

Встановлено, до об'єкту Смарагдової мережі входять частини лісового фонду Басаличівського лісництва (кв. 15-34) та Губницького лісництва (кв. 108-113).

Таблиця 3.1.3.

Порівняльна характеристика оселищ об'єкту Смарагдової мережі
Southern Bug and Snyvoda Valleys in Vinnytsya Region (UA0000333)

Типи (підтипи) середовищ існування	Характеристика	Додаток I Оселищної Директиви ЄС	UkrBiotop	Зелена книга України	площа, (га)
С1 Поверхневі непроточні води					
С.1.2 Постійні мезотрофні озера, ставки та водойми					
С1.224 Вільноплаваючі колонії <i>Utricularia australis</i> та <i>Utricularia vulgaris</i> Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: В.	Вільноплаваючі угруповання більш-менш багатих на поживні речовини Палеарктичних вод з домінуванням пухирників (<i>Utricularia australis</i> , <i>Utricularia vulgaris</i>)	3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу <i>Magnopotamion (Potamogetonion)</i> або <i>Hydrocharition (Stratiotion)</i>	С:1.1 Плаваючі на поверхні і в товщі води гідрофіти; С:1.2 Прикріплені до дна макрофіти (евгідатофіти); С:1.3 Вкорінені макрофіти з плаваючими на поверхні води листям (аерогідатофіти).	135. Угруповання формації альдрованди пухирчастої (<i>Aldrovandeta vesiculosae</i>); 137. Угруповання формації водяного горіху плаваючого (<i>Trapa natantis</i>); 139. Угруповання формації водяного жовтецю Ріона (<i>Batrachietea rionii</i>) 140. Угруповання формації глечиків жовтих (<i>Nupharetta luteae</i>); 143. Угруповання формації куширу донського (<i>Ceratophylleta tanaitici</i>); 144. Угруповання формації куширу напівзануреного (<i>Ceratophylleta submersi</i>); 145. Угруповання формації латаття білого (<i>Nymphaeeta albae</i>); 146. Угруповання формації латаття сніжно-	0,00 5

				білого (<i>Nymphaeeta candidae</i>); 150. Угруповання формації плавуна щитолистого (<i>Nymphoideta peltatae</i>); 153. Угруповання формації рдесника альпійського (<i>Potamogetoneta alpini</i>); 154. Угруповання формації рдесника довгого (<i>Potamogetoneta praelongi</i>); 155. Угруповання формації рдесника сарматського (<i>Potamogetoneta sarmatici</i>); 156. Угруповання формації рдесника туполистого (<i>Potamogetoneta obtusifolii</i>); 158. Угруповання формації ряски горбатої (<i>Lemneta gibbae</i>); 159. Угруповання формації сальвінії плаваючої (<i>Salvinieta natantis</i>).	
C1.34 Укорінена плаваюча рослинність евтрофних водойм					
C1.3411 Угруповання водяних жовтеців на мілководдях Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: В	Угруповання з домінуванням водяних жовтеців (види роду <i>Batrachium</i>) як із зануреними, так і з плаваючими лисками, характерні переважно для мілководь Палеарктичних водойм із коливанням рівня води та чутливі до випадкового пересихання.	-	С:1.33 Угруповання плаваючих на поверхні рослин неглибоких водойм.	-	0,1
C1.3413 Зарості <i>Hottonia palustris</i> на мілководдях	Угруповання мілководних Палеарктичних водойм з домінуванням <i>Hottonia</i>	-	С:1.33 Угруповання плаваючих на поверхні рослин неглибоких	-	0,05

Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: В	<i>palustris</i>		водойм.		
С2 Поверхневі текучі води					
С2.28 Евтрофна рослинність швидких водотоків Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: В.	Занурені і плаваючі угруповання водних рослин (еугідрофітів) Палеарктичних швидких водотоків, багатих на поживні речовини. Рослинні угруповання <i>Batrachion fluitantis</i> . Види <i>Batrachium fluitans</i> , <i>Batrachium circinatum</i> , <i>Zannichellia palustris</i> f. <i>fluviatilis</i> , <i>Potamogeton</i> <i>nodosus</i> , <i>Potamogeton lucens</i> , <i>Stuckenia pectinata</i> , <i>Potamogeton crispus</i> , <i>Sparganium emersum</i> , <i>Sagittaria</i> <i>sagittifolia</i> , <i>Nuphar lutea</i> і мох <i>Fontinalis antipyretica</i> .	3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю <i>Ranunculion fluitantis</i> (<i>Batrachion fluitantis</i>) та <i>Callitricho-Batrachion</i> (<i>Batrachion fluitantis</i>)	С:1.1 Плаваючі на поверхні і в товщі води гідрофіти; С:1.2 Прикріплені до дна макрофіти (евгідатофіти); С:1.3 Вкорінені макрофіти з плаваючими на поверхні води листям (аерогідатофіти).	частково 138. Угруповання формації водяного жовтецю плаваючого (<i>Batrachieta</i> <i>fluitantis</i>).	1,5
С2.34 Евтрофна рослинність повільно текучих річок Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: В.	Занурені і плаваючі угруповання водних рослин (еугідрофітів) Палеарктичних повільно текучих водотоків, багатих на поживні речовини.	3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю <i>Ranunculion fluitantis</i> (<i>Batrachion fluitantis</i>) та <i>Callitricho-Batrachion</i> (<i>Batrachion fluitantis</i>).	С:1.1 Плаваючі на поверхні і в товщі води гідрофіти; С:1.2 Прикріплені до дна макрофіти (евгідатофіти); С:1.3 Вкорінені макрофіти з плаваючими на поверхні води листям (аерогідатофіти).	-	700
D2 Долинні болота, бідні болота та перехідні болота					
D2.3 - Перехідні болота та трясовини Репрезентативність: А.	Неповністю территориалізовані водно- болотні угіддя, зайняті	7140 Transition mires and quaking bogs (частково) / Перехідні трясовини та	D:1.21 Розріджені угруповання повітряно- водних багаторічних	-	0,05

Ступінь збереженості: В.	торфоутворюючою рослинністю з кислими ґрунтовими водами або (для рослинних плотів) кислою підстилаючою водою ставків або озер. Характерними видами є <i>Calla palustris</i> , <i>Carex chordorrhiza</i> , <i>Carex diandra</i> , <i>Carex heleonastes</i> , <i>Carex lasiocarpa</i> , <i>Carex limosa</i> , <i>Carex rostrata</i> , <i>Menyanthes trifoliata</i> , <i>Potentilla palustris</i> , <i>Rhynchospora alba</i> , <i>Scheuchzeria palustris</i> . Включені плоти сфагнуму та еріопхоруму (D2.38) та плоти мохівців (<i>Molinia caerulea</i>) (D2.3D). Виключені насадження рослинності, що облямівають водойми (С3.2), якщо тільки рослинний плот не є достатньо великим, щоб вважатися самостійним середовищем існування.	сплавини.	гелофітів, часто з морфологічними ознаками адаптованості до водного середовища (частково).		
D5 Осоки та зарості очерету, переважно без застою води					
D5.2 Зарості крупних осок переважно без застою води Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: А	Наземні угруповання високих видів <i>Carex</i> , <i>Cladium</i> та <i>Scyperus</i> , скупчення, зазвичай маловидові та часто монодомінантні, на заблочених ґрунтах.	-	D:2.112 Осокові угруповання, що мають однорідний рельєф з участю гіпнових мохів або без них	125. Угруповання формації осоки волотистої (<i>Cariceta paniculatae</i>)	150
E1 Сухі трав'яні угруповання					
E1.1 Внутрішній пісок та скеля з відкритою рослинністю					
E1.11 Євросибірські	Відкриті низинні та пагорбові	-	-	90. Угруповання формації	5,0

<p>кам'яні уламки Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: В.</p>	<p>скельні уламки з субокеанічним, помірним, бореальним або субсередземноморським кліматом Західної та Центральної Європи, на схід, спорадично, до країн Балтії та Чорного моря, утворені переважно однорічними рослинами та сукулентами або напівсукулентами на розкладених скельних поверхнях країв, уступів або пагорбів, з вапняними або кремнієвими ґрунтами, часто порушеними ерозією або зайцями. Рослинні угруповання належать <i>Alyssosedion albi</i> та <i>Seslerio-Festucion pallentis</i>. Ці угруповання складаються з великої різноманітності різних і часто дуже локальних, ізольованих угруповань, що містять багато характерних видів, таких як <i>Erophila verna</i>, <i>Jovibarba globifera ssp. glabrescens</i>, <i>Poa cibbosa</i>, <i>Sedum acre</i>, <i>Sedum album</i>, <i>Sedum sexangulare</i>, серед яких численні рідкісні форми, включаючи як реліктові, так і еволюційно нові таксони.</p>			<p>ковили гранітної (<i>Stipeta graniticolae</i>); 108. Угруповання формації грабельків Бекетова (<i>Erodieta beketowii</i>).</p>	
<p>Е1.2 Багаторічні трав'яні кальцифітні</p>	<p>Багаторічні трав'яні угруповання, часто бідні на</p>	<p>6190 Наскельні паннонські трав'яні</p>	<p>Е:2.1513 Гірсько-степові біотопи з</p>	<p>82. Угруповання формації асфоделіни жовтої та</p>	<p>20,0</p>

<p>угруповання та степи Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: В.</p>	<p>поживні речовини, але з багатим видовим складом, на вапнякових та інших основних ґрунтах неморальної та степової зон та прилеглих частин суббореальної та субсередземноморської зон. Рослинні угруповання <i>Brachypodietalia pinnati</i>, <i>Festucetalia valesiaca</i>, <i>Stipo pulcherrimae-Festucetalia pallentis</i>.</p>	<p>угруповання (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>). 6210 Напівприродні ксерофітні трав'яні угруповання й чагарникові фації на вапнякових субстратах (<i>Festuco-Brometalia</i>) 6240 Субпаннонські лучні степи та остепнені луки. 6250 Паннонські лучні степи та остепнені луки на лесах. 6260 Паннонські піщані степи. 62С0 Понтично-сарматські степи</p>	<p>високим розрідженим травостоєм високих яйл; Е:2.1514 Біотопи ксерофітного різнотрав'я на денудованих виходах карбонатів середнього поясу; Е2.211 Біотопи ксеротичного різнотрав'я на денудаційних формах рельєфу нижнього поясу та передгір'їв; Е2.213 Біотопи фриганоїдів (томіляри та петрофітні степи) на денудаційних формах рельєфу вапняків та крейди передгір'ї в Криму</p>	<p>кримської (<i>Asphodelineta luteae et tauricae</i>); 93. Угруповання формації ковили каменелюбної (<i>Stipeta lithophilae</i>); 102. Угруповання формації осоки низької (<i>Cariceta humilis</i>); 104. Угруповання формації сеслерії Хейфлерової (<i>Seslerieta heufleranae</i>), 109. Угруповання формації люцерни скельної (<i>Medicageta rupestris</i>); 113. Угруповання формації чаберу кримського (<i>Saturejeta tauricae</i>)</p>	
<p>Е1.71 Угруповання <i>Nardus stricta</i> Репрезентативність: В. Ступінь збереженості: В</p>	<p>Мезофільні і ксерофільні трав'яні угруповання з домінуванням або значною участю <i>Nardus stricta</i>, атлантичних або субатлантичних низовин, передгірних та гірських регіонів північної Європи, центральної Європи та західної Іберії. Інші важливі види: <i>Festuca rubra</i>, <i>Agrostis capillaris</i>, <i>Helictotrichon versicolor</i>, <i>Campanula alpina</i> та <i>Avenella flexuosa</i>. Рослинні угруповання: <i>Violion caninae</i>. Виду <i>Nardus stricta</i>,</p>	<p>6230 Багатовидові луки з <i>Nardus</i> на силікатних субстратах гірських (та передгірних) регіонів континентальної Європи.</p>	<p>Е:3.11 Пустинні луки на дерновопідзолистих ґрунтах.</p>	<p>-</p>	<p>1,0</p>

	<i>Festuca rubra, Agrostis capillaris, Avenella flexuosa, Helictotrichon versicolor, Polygala vulgaris, E1.712 Arnica montana, Campanula rotundifolia, Carex panicea, Thymus pulegioides, E1.713 Calluna vulgaris, Sieglingia decumbens.</i>				
E1.9 Незімкнені не середземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: А	Незімкнені трав'яні угруповання, часто з терофітами, неморальної, бореонеморальної та субсередземноморської зон, що розвиваються на сирих безвапнякових ґрунтах, особливо на континентальних дюнах та стабільних пісках.	2330 Континентальні дюни з незімкненими угрупованнями з <i>Corynephorus</i> та <i>Agrostis</i> . 2340 Паннонські континентальні дюни.	Е:3.12 Псамофітні угруповання на зандрових та флювіогляціальних піщаних відкладах.	-	5,0
E2: Мезофільні трав'яні угруповання					
E2.2.Рівнинні та низькогірні сінокісні луки Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: В	Мезотрофні сінокісні луки Європи на низьких висотах, удобрювані та добре дреновані. Вони найбільш характерні для неморальної та борео-неморальної зон Європи, але простягаються до Центральних Кордильєрів, Апенін та супра-середземноморської зони Балканського півострова та Греції. Рослинні угруповання <i>Arrhenatherion elatioris, Calthion palustris, Cynosurion</i>	6510 Низинні сінокісні луки (<i>Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis</i>).	Е:1.22 Луки на багатих дерновоглейових, лучних ґрунтах.	-	25,0

	<i>cristati, Deschampsion cespitosae</i>				
Е3 Сезонно вологі та вологі трав'яні угруповання					
Е3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: В	Вологі евтрофні та мезотрофні трав'яні угруповання та заплавні луки бореальної та неморальної зон з домінуванням злаків, комишів або <i>Scirpus sylvaticus</i>	6440 Заплавні луки річкових долин <i>Cnidion dubii</i> (<i>Deschampsion cespitosae</i>)	Е:1.23 Лисохвостові луки рівнинних ділянок заплавл із змінним зволоженням	-	15,0
Е5 Узлісся та вирубки і високотравні угруповання					
Е5.4 Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: А	Високотравна та папоротева рослинність неморальної та бореальної зон, у тому числі, угруповання високих трав на височинах та у горах нижче монтанного поясу. Високі трави часто домінують вздовж водотоків, на вологих луках та у затінку на узліссях.	6430 Гідрофільні високотравні каймові угруповання рівнин та від монтанного до альпійського висотних поясів	Е:1.13 Вологі високо-травні угруповання.	-	1,16
Е3 Температні та середземноморсько-гірські чагарники					
Е3.247 Понтично-сарматські листопадні чагарникові зарост Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: В	Листопадні зарості лісостепової зони Понтично-Сарматського регіону та прилеглих територій, включаючи Фракійську степову зону, у межах та навколо зони поширення найбільш східних білоперстачево-дубових лісів (одиниця G1.7A114), степових татарсько-кленово-дубових лісів (одиниця G1.7A122) та суб-евксинських степових лісів (одиниця 41.7A3). Рослинні угруповання <i>Prunion</i>	40С0 Понтично-сарматські листопадні чагарникові зарості.	Е:3.12 Ксерофільні низькорослі зарості степових кущів	101. Угруповання формації мигдалю низького (<i>Amygdaletea nanae</i>).	4,0

	<p><i>fruticosae.</i> Види <i>Prunus spinosa</i>, <i>Crataegus monogyna</i>, <i>Caragana frutex</i>, <i>Spiraea crenata</i>, <i>Amygdalus nana</i>, <i>Jasminum fruticans</i>, <i>Paliurus spina-christi</i>, <i>Rhamnus cathartica</i>, <i>Asparagus verticillatus</i>, <i>Asphodeline lutea</i>, <i>Bromopsis inermis</i>, <i>Kochia prostrata</i>, <i>Medicago minima</i>, <i>Orlaya grandiflora</i>, <i>Ornithogalum amphibolum</i>, <i>Paeonia tenuifolia</i>, <i>Veronica jacquini</i>.</p>				
<p>F9.1 Прирічкові чагарники Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: В</p>	<p>Чагарникові зарості широколистяних верб, наприклад, <i>Salix pentandra</i>, біля річок. Також зарості <i>Alnus spp.</i> та вузьколистих верб, наприклад, <i>Salix elaeagnos</i>, якщо вони менше 5 метрів заввишки. Прирічкові чагарники <i>Hippophae rhamnoides</i> та <i>Myricaria germanica</i>. За виключенням берегів річок, де домінують більш високі вузьколисті верби <i>Salix alba</i>, <i>Salix purpurea</i>, <i>Salix viminalis</i>, які розглядаються як лісові оселища (G1.1)</p>	<p>3230 Альпійські ріки та їхня прибережна деревночагарникова рослинність з <i>Myricaria germanica</i> 3240 Альпійські ріки та їхня прибережна деревночагарникова рослинність з <i>Salix elaeagnos</i></p>	<p>G:1.115 Вербові зарості на заплавах річок.</p>	-	5,0
G1 Широколистяні листопадні ліси					
G1.1 Прирічкові та галерейні ліси із домінуванням <i>Alnus</i>, <i>Betula</i>, <i>Populus</i> чи <i>Salix</i>					
<p>G1.11 Прирічкові вербові ліси Репрезентативність: А.</p>	<p>Чагарникові та деревні формації із домінуванням верб (<i>Salix spp</i>), що межують із</p>	<p>91E0 Заплавні ліси з <i>Alnus glutinosa</i> та <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-</p>	<p>G:1.111 Довгозаплавні вербняки з <i>Salix alba</i>; G:1.112</p>	-	25,0

<p>Ступінь збереженості: В.</p>	<p>водотоками та зазнають періодичного затоплення, розвиваються на нещодавно відкладеному алювії. Вербові зарості особливо характерні для річок, які беруть початок у великих горських масивах. Чагарникові вербові формації також є елементом прирічкових сукцесій на рівнинах та височинах у всіх основних біомах, часто утворюючи смугу, що прилягає до водотоку. Більш високі деревні вербові формації часто формують наступний пояс у напрямку до берега у прирічковій сукцесії на рівнинах західного неморального, східного неморального та тепло-помірного гумідних лісових регіонів, та велику частину менш різноманітних прирічкових систем степової, середземноморської та холодно-пустельної зон. Можуть страждати від чужорідних інвазивних видів, таких як <i>Solidago canadensis</i>, <i>Aster novi-belgii</i>, <i>Aster novae-angliae</i> та <i>Impatiens glandulifera</i></p>	<p><i>Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>).</p>	<p>Короткозаплавні вербняки з <i>Salix alba</i>; G:1.123 Осокорники з <i>Populus alba</i>, <i>Populus nigra</i>.</p>		
<p>G1.51 Сфагнові березові ліси Репрезентативність: А.</p>	<p>Лісові болота, які за видовим складом мало відрізняються від трав'яно-сфагнових</p>	<p>91D0* Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси.</p>	<p>G:1.122 Сирі березові ліси</p>	<p>-</p>	<p>0,5</p>

<p>Ступінь збереженості: A.</p>	<p>мезотрофних боліт. Висота деревостану 4–20 м (здебільшого 6 – 15 м), зімкнутість 0,2–0,8. Біотоп поширений на півночі і заході України, переважно на Поліссі, часто в комплексі з осоково-сфагновими мезотрофними болотами і пригніченососновими сфагновими болотами. Від сирих олігомезотрофних березових лісів відрізняється відсутністю лісових видів у трав'яно-чагарничковому ярусі. Характерні види: вищі судинні рослини – <i>Betula pubescens</i>, <i>Calamagrostis canescens</i>, <i>Carex lasiocarpa</i>, <i>C. rostrata</i>, <i>Eriophorum vaginatum</i>, <i>Ledum palustre</i>, <i>Lysimachia vulgaris</i>, <i>Menyanthes trifoliata</i>, <i>Naumburgia thyrsoflora</i>, <i>Oxycoccus palustris</i>, <i>Peucedanum palustre</i>, <i>Phragmites australis</i>, <i>Potentilla palustris</i>; мохоподібні – <i>Polytrichum commune</i>, <i>P. strictum</i>, <i>Salix cinerea</i>, <i>Sphagnum centrale</i>, <i>S. fallax</i>, <i>S. Magellanicum</i></p>				
<p>G1.7 Термофільні листопадні ліси Репрезентативність: A. Ступінь збереженості:</p>	<p>Ліси регіонів із субсередземноморським кліматом та супрасередземноморськими</p>	<p>91B0 Термофільні ліси з <i>Fraxinus angustifolia</i> 91H0 Паннонські ліси із <i>Quercus pubescens</i> 91I0</p>	<p>G3.12 Багаті сосново-дубові термофільні ліси.</p>	<p>-</p>	<p>10,0</p>

<p>В.</p>	<p>висотними рівнями, а також степової та субстепової зон Західної Європи, з домінуванням листопадних або напівлистопадних термофільних видів <i>Quercus</i> або інших південних дерев, таких як <i>Carpinus orientalis</i> та <i>Ostrya carpinifolia</i>. Термофільні листопадні дерева можуть в місцевих мікрокліматичних чи едафічних умовах заміщувати вічнозелені дубові ліси у мезосередземноморських та термосередземноморських районах, і простягаються локально на північ у Центральну та Західну Європу</p>	<p>Євро-сибірські степові діброви. 91M0 Паннонсько-балканські ліси з австрійського та скельного дубів</p>			
<p>G1.A1 Дубово-ясеневограбові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах Репрезентативність: А. Ступінь збереженості: А</p>	<p>Атлантичні, середньоєвропейські та східноєвропейські ліси з домінуванням <i>Quercus robur</i> або <i>Quercus petraea</i>, на евтрофних або мезотрофних ґрунтах, із зазвичай рясним і багатовидовим трав'яним та чагарниковим ярусом. Часто присутній <i>Carpinus betulus</i>. Вони утворюються за умови надто сухого клімату або на ґрунтах, надто вологих або надто сухих для бука або внаслідок лісового менеджменту, сприятливого для дуба</p>	<p>-</p>	<p>G:1.216 Кленово-липово-дубові ліси Лівобережжя України, G:1.234 Липово-кленові ліси на стрімких схилах.</p>	<p>20. Угрупування звичайнодубових лісів (<i>Querceta roboris</i>) з домінуванням у травостої осоки кореневищної (<i>Carex rhizina</i>); 22. Угрупування звичайнодубових лісів (<i>Querceta roboris</i>) з домінуванням у травостої цибулі ведмежої (<i>Allium ursinum</i>); 23. Угрупування звичайнодубових лісів дєренових (<i>Querceta (roboris) cornosa (maris)</i>) та польовокленово-звичайнодубових лісів дєренових (<i>Acereto</i></p>	<p>15,0</p>

				(<i>campestris</i>)– <i>Querceta</i> (<i>roboris</i>) <i>cornosa</i> (<i>maris</i>)).	
Н Континентальні оселища, позбавлені рослинності, або з розрідженою рослинністю					
НЗ Континентальні кліфи, скелі та відслонення					
НЗ.1 Кислі силікатні континентальні кліфи Репрезентативність: В. Ступінь збереженості: А.	Сухі невапнякові континентальні кліфи. Специфічні рослинні асоціації, які займають гірські та середземноморські кліфи. Більшість підтипів належить до них. Кліфи північних низовин, як правило, включають фрагменти інших, менш спеціалізованих угруповань. Рослинні угруповання <i>Androsacion vandellii</i> , <i>Asplenion septentrionalis</i> , <i>Hypno-Polypodium vulgaris</i> , <i>Silenion lerchenfeldianae</i> .	8220 Силікатні скелясті схили з хазмофітною рослинністю.	-	-	15,0

На ділянках, які перетинаються з територією Смарагдової мережі Гайсинського надлісництва (раніше - ДП «Гайсинське лісове господарство») - рубки головного користування суцільного характеру не проводились.

Лісогосподарська діяльність обмежується проведенням вибіркового санітарних заходів (прочищення, освітлення, тощо), що відповідає затвердженим проєктним рішенням та спрямоване на підтримання належного санітарного стану лісових насаджень і запобігання поширенню осередків хвороб та шкідників.

За результатами післяпроєктного моніторингу встановлено, що з урахуванням локального характеру, просторової обмеженості та низької інтенсивності лісогосподарських втручань, вплив планованої діяльності на стан природних оселищ є незначним та опосередкованим. Порушень цілісності оселищ, змін їх просторової структури, гідрологічного режиму або ґрунтових умов не зафіксовано.

У ході післяпроєктного моніторингу також підтверджено, що на території провадження планованої діяльності - відсутні водно-болотні угіддя міжнародного значення, віднесені до Додатку I Директиви 92/43/ЄЕС, визначені у класифікаціях UkrBiotop.

Отже, вплив планованої діяльності на природні оселища об'єкту Смарагдової мережі: Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region (UA0000333) - оцінюється як прийнятний за умови дотримання встановлених природоохоронних регламентів, що передбачають обмеження проведення рубок головного користування-суцільнолісосічних у межах територій, які мають ознаки оселищ Смарагдової мережі.

Відповідно до частини 5 статті 12 Закону України «Про Червону книгу України», не допускається оприлюднення відомостей про точне місце перебування (зростання) об'єктів Червоної книги України та інших відомостей про них, якщо це може призвести до погіршення умов охорони та відтворення цих об'єктів. З цих позицій, інформація про місця перебування тварин Червоної книги, що є об'єктами незаконного полювання або торгівлі, або про місця зростання рослин Червоної книги України, що є об'єктами незаконного

вилучення з природи для комерційних чи утилітарних цілей, є конфіденційною.

До зазначеної інформації застосовується частина 8 статті 4 Закону «Про оцінку впливу на довкілля» та частини 9 і 18 «Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля» (постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026).

3.2. Дослідження щодо впливу планованої діяльності на популяції раритетних видів флори та фауни, що занесені до Червоної книги України, наведення їх квартално-видільного переліку на місці провадження планованої діяльності

Детальна інформація про реєстрацію видів рослин та тварин виявлених в обстежених лісництвах надається у звіті з конфіденційною інформацією.

3.3. Моніторингові дослідження щодо впливу на види флори і фауни у межах ділянок проведення планованої діяльності

Моніторингові ділянки в межах території планованої діяльності були закладені на площах, де проведена господарська діяльність, з метою дослідження динаміки відновлення рослинного покриву та змін біорізноманіття протягом вегетаційного періоду.

Площа ділянок, які відведені в рубку головного користування не перевищувала 3 га для рекреаційних лісів та 5 га для експлуатаційних лісів.

Детальний моніторинговий аналіз проведено на ділянках: Ситківецького лісництва, квартал 51, виділ 7,1; Басаличівського лісництва, квартал 33, виділ 1,1; Гайсинського лісництва, квартал 59, виділ 2,2 - де здійснювали дослідження флори, фауни, рослинних угруповань та природних оселищ під час та після проведення рубок головного користування.

Загальний опис моніторингових ділянок.

Детальна інформація про реєстрацію видів рослин та тварин виявлених в обстежених лісництвах надається у звіті з конфіденційною інформацією.

3.4. Приналежність лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів

Під час проведення польових досліджень на території підприємства були проведені роботи щодо ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до вимог «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів» (згідно Наказу Мінекоресурсів №161 від 18.05.2018 р.). Під час опрацювання матеріалів лісовпорядкування та картографічного матеріалу також проводилася перевірка відповідності характеристик обстежених ділянок критеріям належності лісових територій до вищевказаних категорій лісів.

Під час польових досліджень на кожній ділянці оцінювався породний склад і перевірялася його відповідність типу лісу, аналізувався склад деревостану щодо його природного походження, перевірялася наявність дерев основного ярусу, які за лісорослинних умов цієї конкретної лісової ділянки досягли вікової фізіологічної межі, мають виняткові (максимальні) розміри та ознаки вікового відмирання, оцінювалася кількість і розташування дерев, що досягли вікової фізіологічної межі, наявність мертвої деревини старих дерев великих розмірів (лежачих стовбурів і сухостою) різних стадій розкладу на всій території ділянки, а також вертикальна і горизонтальна структура деревостану, рівень природного поновлення, наявність слідів рубок та заготівлі недеревинних лісових продуктів, перевірявся стан лісової підстилки, оцінювалася наявність слідів випасання худоби, слідів і ступінь впливу рекреації. Також на ділянках оцінювалася наявність лісогосподарської інфраструктури чи її решток – доріг, волоків, естакад для навантаження лісовозів, тощо.

Зокрема, під час аналізу матеріалів оцінювалися такі показники:

- група віку або вік деревостану (відбирають стиглі та перестійні корінні деревостани з урахуванням відповідного віку стиглості, а також усі деревостани старші за 120 років на час обстеження);

- походження (відсутність інформації про створення на цій ділянці лісових культур);

- склад (деревостан формують винятково аборигенні види, у складі деревостану не може бути чужорідних видів);

- антропогенний вплив (відсутність задокументованої інформації щодо рубок та заготівлі деревинної продукції, промислової (масової) заготівлі недеревинних лісових продуктів, лісової підстилки чи випасу худоби на цій ділянці);

- площа (перевірці в натурі підлягають ділянки або групи ділянок, які територіально утворюють один масив (кластер) сумарною площею не менше 20 га та оточені природними межами ділянки особливо захисних лісових ділянок, виділених на схилах ярів, балок, обривів, осипів і зсувів, уздовж берегів річок, навколо витоків річок, озер та водоймищ (берегозахисні лісові ділянки), або ділянки з деревостанами за участю реліктових та ендемічних видів дерев площею не менше 4 га);

- форма (відстань між будь-якими двома протилежними межами через середину ділянки (масиву) повинна становити не менше ніж 200 м, за винятком оточених природними межами ділянок особливо захисних лісових ділянок, виділених на схилах ярів, балок, обривів, осипів і зсувів, уздовж берегів річок, навколо витоків річок, озер та водоймищ (берегозахисні лісові ділянки), або ділянок з деревостанами за участю реліктових та ендемічних видів дерев).

За результатами дослідження, лісових ділянок, які б відповідали критеріям не відібрано, відповідно, праліси, квазіпраліси або природні ліси на землях лісогосподарського призначення, які знаходяться у постійному користуванні надлісництвом - не визначено та не обліковуються.

За результатами моніторингових досліджень також встановлено, що рубки головного користування та рубки догляду, зокрема прохідні рубки, у природних лісах, розташованих у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, не проводилися, що відповідає вимогам природоохоронного режиму та забезпечує збереження цінних природних комплексів.

Отже, за результатами польових обстежень та аналізу матеріалів лісовпорядкування встановлено, що лісові ділянки, які перебувають у користуванні надлісництва, не відповідають критеріям віднесення до пралісів,

квazіпралісів або природних лісів відповідно до вимог чинної Методики, у зв'язку з чим такі ліси на території підприємства відсутні.

Водночас після проведення планованої діяльності забезпечується збереження біорізноманіття шляхом залишення біологічно цінних дерев, а також передбачено проведення заходів із лісовідновлення, що сприятиме відтворенню та формуванню стійких деревостанів.

3.5. Дослідження стану лісовідновлення на лісосіках у межах надлісництва від проведення рубок головного користування

За результатами моніторингового дослідження лісовідновлення на ділянках Гайсинського надлісництва (раніше - ДП «Гайсинське лісове господарство») після проведення рубок головного користування здійснюється шляхом створення лісових культур та сприянням природному поновленню відповідно до лісорослинних умов та наявності достатньої кількості насінників.

Зокрема, природне поновлення лісостану на ділянках де проведено рубки головного користування суцільнолісосічні передбачено збереження поштучно деревного складу, підросту та підліску. У видовому складі підросту представлено - граб, ясен, клен, липа, берест. Підлісок формують види – бузина, ліщина, калина, бересклет, шипшина, крушина, горобина.

Проекти на створення лісових культур складаються за схемами змішування порід в залежності від типу лісорослинних умов та характеристики лісокультурної площі відповідно до проєктів організації та розвитку лісового господарства

За даними зведених відомостей проєктів лісових культур, лісових плантацій і природнього поновлення по Гайсинському надлісництву запроектовано лісовідновлення за головними породами модрина, сосна звичайна, дуб звичайний. Загалом лісовідновлення проведено на площі 90,2 га. Лісорозведення завершено у 2024 році.

Лісовідновлювальні заходи здійснювалися відповідно до вимог «Правил відтворення лісів», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 01 березня 2007 року № 303, якими передбачено забезпечення відтворення лісів

шляхом цільового вирощування деревостанів залежно від категорії лісів, їх функціонального призначення, природно-кліматичних та лісорослинних умов регіону з наданням пріоритету природному поновленню.

Результати моніторингових обстежень свідчать, що проведені заходи з лісовідновлення є ефективними, забезпечують формування повноцінного підросту головних і супутніх деревних порід, сприяють відновленню лісового середовища та створюють передумови для формування у перспективі продуктивних, екологічно стійких і біологічно різноманітних деревостанів. Стан лісовідновлення на обстежених ділянках оцінюється як задовільний і такий, що відповідає вимогам чинного лісового та природоохоронного законодавства.

4. Заходи і дії із запобігання, уникнення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля

З метою мінімізації негативного впливу лісогосподарських заходів на біологічне різноманіття та забезпечення збереження рідкісних і зникаючих видів флори і фауни, виявлених у межах територій провадження планованої діяльності Гайсинського надлісництва (раніше – ДП «Гайсинське лісове господарство»), у разі підтвердження фактів гніздування видів птахів, занесених до Червоної книги України, зокрема лелеки чорного (*Ciconia nigra*), скопи (*Pandion haliaetus*), підорлика великого (*Aquila clanga*), необхідно забезпечити впровадження спеціального режиму охорони місць їх розмноження та перебування.

Зазначені заходи повинні реалізовуватися відповідно до вимог Положення про охорону місць масового розмноження та перебування птахів, затвердженого наказом Мінекоресурсів України від 29.06.2004 № 114, а також з урахуванням положень Закон України «Про тваринний світ», Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», Лісовий кодекс України та Санітарні правила в лісах України (у чинній редакції).

У межах реалізації природоохоронних вимог доцільно передбачити: встановлення зон сезонних обмежень у період розмноження птахів (орієнтовно квітень–липень) із визначенням їх просторових меж у матеріалах лісовпорядкування та виробничого планування. У межах зазначених зон необхідно заборонити проведення рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів, санітарних заходів, використання важкої техніки, здійснення шумових та інших робіт, що можуть спричинити фактор турбування, а також обмежити доступ сторонніх осіб.

Збереження гніздових дерев і прилеглих біотопів, включаючи підлісок, підріст, кормові та захисні елементи середовища існування, з дотриманням вимог статей 16, 19 та 88 Лісового кодексу України щодо недопущення знищення місць перебування та розмноження диких тварин у процесі ведення лісового господарства.

Застосування відновлювальних і компенсаційних заходів у разі виникнення загрози руйнування гнізд або деградації відповідних біотопів, відповідно до статей

20–21 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», зокрема шляхом підтримання природного гідрологічного режиму, збереження структурної різноманітності деревостанів, недопущення фрагментації лісових масивів та зменшення антропогенного навантаження.

Узгодження лісогосподарських заходів із екологічними вимогами, передбаченими Санітарними правилами в лісах України, з обов'язковим урахуванням місць перебування, розмноження та міграції об'єктів тваринного світу під час планування рубок і проведення інших господарських робіт.

З метою збереження популяцій рідкісних та вразливих видів комах необхідно забезпечити охорону старовікових та природних лісових ділянок як ключових осередків їх існування, передбачивши збереження мертвої деревини різних стадій розкладу, дуплистих і фаутичних дерев, валежу, пнів та інших мікробіотопів, що формують середовище для сапроксильних і ксилофільних видів.

Плановану господарську діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також у межах територій Смарагдової мережі слід здійснювати з безумовним дотриманням вимог Закон України «Про природно-заповідний фонд України», встановлених режимів охорони та обмежень господарської діяльності, із застосуванням комплексу превентивних, мінімізаційних і компенсаційних природоохоронних заходів.

5. Дослідження стану ґрунтів та активізації ерозійних процесів, а також дослідження стану водних об'єктів від провадження планованої діяльності

Дослідження стану ґрунтів та активізації ерозійних процесів, а також дослідження стану водних об'єктів від провадження планованої діяльності не проводилось, оскільки планована діяльність завершена і, відповідно, рубки згідно Висновку з оцінки впливу на довкілля № 21/01-2021798203/1 від 11 травня 2022 року не проводились.

ВИСНОВОК

1. Післяпроектний моніторинг планованої діяльності проведено відповідно до отриманого Висновку з оцінки впливу на довкілля № 21/01-2021798203/1 від 11 травня 2022 року, щодо спеціального використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування на площі 136,5 га щорічно в межах ДП «Гайсинське лісове господарство», а нині на території лісового фонду Гайсинське надлісництво Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

2. Проведення планованої діяльності станом на 2023 рік, а саме рубки головного користування завершено, зокрема на ділянках площею 118,8 га проведено рубки головного користування, на площі 512,4 га проведено вибіркові санітарні рубки, прохідні рубки - на ділянках площею 216 га, рубки проріджування - на площі 123,8 га, рубки прочищення 83,7 га, та освітлення на площі 271,7 га, а також інші категорії рубок на площі 4,4 га. Зазначені обсяги виконаних робіт відповідають матеріалам лісовпорядкування та затвердженим планам ведення лісового господарства. Обсяги рубок головного користування, рубок формування і оздоровлення лісів (РФіОЛ), а також вибіркового санітарних рубок не перевищують установлених лімітів і спрямовані на забезпечення раціонального використання лісових ресурсів, поліпшення якісного складу насаджень та підтримання належного санітарного стану лісів. Моніторингові дослідження на ділянках із завершеною планованою лісогосподарською діяльністю проводяться у порядку, визначеному чинним законодавством України та умовами висновку з оцінки впливу на довкілля від 11.05.2022 р. № 21/01-2021798203/1.

3. Територія планованої діяльності Гайсинського надлісництва частково перетинається та межує з об'єктом Смарагдової мережі – Southern Bug and Snyvoda Valleys in Vinnytsya Region (UA0000333). Перекриття земель лісового фонду з об'єктом Смарагдової мережі фіксується в межах Басаличівського лісництва (895 га), Ладизинського лісництва (277 га), Губницького лісництва (370 га). Загальна площа лісових масивів, які входять до об'єкту Смарагдової мережі становить 1542 га. У межах лісового фонду ідентифіковано 2 типи оселищ: G1.1. Прирічкові та галереїнні ліси із домінуванням *Alnus*, *Betula*, *Populus* чи *Salix* (рослинні угруповання *Salicetea*

purpureae, Salicion albae) (Басаличівське л-во, кв. 53, вид. 10; кв. 108, вид. 6; кв. 110, вид. 6) та G1.A Мезо- та евтрофні *Quercus, Carpinus, Fraxinus, Acer, Tilia, Ulmus* та споріднені ліси (рослинні угруповання *Carpinion betuli*) (Гайсинське л-во кв.70 вид.6; кв.71 вид.14; Ситківецьке л-во, кв. 52 вид. 2; кв.52 вид.3; Ладижинське л-во, кв. 34 вид.1; кв.34, вид. 2). Зазначені ділянки локалізовані поза межами планованої діяльності. Оселища характеризуються стабільним видовим складом, збереженою вертикальною структурою та задовільним природним поновленням. Загальний стан зазначених оселищ оцінюється як задовільний та відповідає природоохоронним вимогам. За результатами післяпроектного моніторингу встановлено, що проведена лісогосподарська діяльність не призвела до змін стану природних оселищ Смарагдової мережі. Вплив на їх структурні та функціональні характеристики є локальним, незначним і контрольованим, а загальний стан оселищ залишається стабільним.

4. Дослідження, щодо визначення лісових ділянок, які потенційно можуть відповідати критеріям належності до пралісів, квазіпралісів або природних лісів, проведено відповідно до Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів, затвердженої наказом № 161 від 18.05.2018 року. За результатами дослідження лісових ділянок, що відповідали б зазначеним критеріям, не відібрано; праліси, квазіпраліси та природні ліси на землях лісогосподарського призначення, що перебувають у постійному користуванні Гайсинського надлісництва (раніше ДП «Гайсинське лісове господарство») не обліковуються.

На територіях Гайсинського надлісництва після проведення планованої лісогосподарської діяльності проведено комплекс природоохоронних заходів, спрямованих на збереження рідкісних видів птахів, комах та інших представників фауни і флори. Реалізуються рекомендовані заходи з встановлення зон тимчасових обмежень у період розмноження птахів (квітень–липень), заборона рубок, шумових робіт та пересування сторонніх осіб, а також збереження гніздових дерев і прилеглих мікробіотопів з ціллю недопущення турбування та руйнування місць гніздування червонокнижних видів, таких як лелека чорний (*Ciconia nigra*), скопа (*Pandion*

haliaetus) та підорлик великий (*Aquila clanga*). Передбачено відновлювальні заходи у разі загрози деградації біотопів, а також підтримка гідрологічного режиму та підліску. Планування господарських робіт із дотриманням природоохоронного законодавства, залишення куртин дерев і крупномірної деревини, підтримання оптимальної повноти насаджень та формування відповідного породного складу при лісовідновленні забезпечує довгострокову екологічну стійкість лісових екосистем та ефективне поєднання господарського використання з охороною біорізноманіття.

Список використаних джерел

1. Державне підприємство "Лісогосподарський інноваційно-аналітичний центр"
<https://lk.ukrforest.com/>
2. Екологічний паспорт Вінницької області 2024 р. /
https://www.vin.gov.ua/images/UPRTER/2024/ogoloshennya/Ekologichnuu%20pasport%202024_%20.pdf
3. Нейко І.С., Мудрак Г.В., Нейко О.В., Дідур І.М., Матусяк М.В., Козак Ю.В. Лісові генетичні ресурси у контексті збереження біорізноманіття Вінниччини. Монографія. – Вінниця : ТВОРИ, 2022. – 500 с/
<https://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/32585.pdf>
4. Території, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України («тіньовий список», частина 2) / Кол. авт., під ред. Борисенко К. А., Куземко А. А. – Київ: «LAT & K», 2019. – 234 с.
5. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. Перша версія адаптованого неофіційного перекладу з англійської (третього проекту офіційної версії 2015 року) / А. Куземко, С. Садогурська, О. Василюк. – Київ, 2017. – 124 с./
<https://uncg.org.ua/tlumachnyj-posibnyk-oselyshch/>
6. Методичні вказівки з нагляду, обліку та прогнозування поширення шкідників і хвороб лісу для рівнинної частини України / В.Л. Мешкова, О.М. Кукіна, Ю.Є. Скрильник, О.В. Зінченко, І.М. Соколова, К. В. Давиденко, С.В. Назаренко, І.О. Бобров, О.І. Борисенко, В.Л. Борисова, Я.В. Кошеляєва. – Х., 2019. – 90 с.
<https://forest.gov.ua/storage/app/sites/8/perelik-dokumentiv-shcho-shvaleni-naukovo-tehnichnoyu-radoyu/t5-method-naglyad-oblik-prognoz.pdf>
7. Кременецька Є.О., Тищенко В.М., Сагайдак А.В. Методологія підходу щодо збереження ключових помешкань лісових тварин під час проведення рубок лісу. Лісове і мисливське господарство: сучасний стан та перспективи розвитку. Збірник наук. статей учасників міжнародної науково-практичної конференції. Том 1. Житомир : 2008. С. 110-114.
8. Національний каталог біотопів України. За ред. А. А. Куземко, Я. П. Дідуха,

В. А. Онищенко, Я. Шеффера. Київ : ФОП Клименко Ю. Я., 2018. 442 с./
<https://geobot.org.ua/files/publication/1828/catalog.pdf>

9. Закон України Про Червону книгу України/ Редакція від 15.11.2024.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3055-14#Text>

10. Наказ Міндовкілля від 19.01.2021 Про затвердження переліків видів тварин, що заносяться до Червоної книги України (тваринний світ), та видів тварин, що виключені з Червоної книги України (тваринний світ)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-21#Text>

11. Наказ Міндовкілля від 19.01.2021. Перелік видів тварин, що виключені з Червоної книги України (тваринний світ)/ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0261-21#n2>

12. Наказ Міндовкілля від 15.02.2021 (набрав чинності 09.04.2021) Про затвердження переліків видів рослин та грибів, що заносяться до Червоної книги України (рослинний світ), та видів рослин та грибів, що виключені з Червоної книги України (рослинний світ) / <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0370-21#Text>

13. Наказ Міндовкілля від 15.02.2021. Перелік видів рослин та грибів, що виключені з Червоної книги України (рослинний світ)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0371-21#n4>

14. Наказ Міндовкілля «Про затвердження Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів» № 161 від 18.05.2018.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0707-18#n14>

15. Постанова Кабінету Міністрів України № 499 від 12.05.2023 р. «Порядок створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах».

ВИКОНАВЕЦЬ

Кандидат біологічних наук, доцент

Вікторія ЛАВРІНЕНКО

ДОДАТКИ

Додатки надаються у звіті з конфіденційною інформацією.